

ZUS DLA CIEBIE

Magazyn informacyjny dla klientów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Kto wie, gdzie jest Polonia?

Dzięki różnym politycznym wydarzeniom głośno ostatnio o naszej Polsce poza granicami kraju. Wielu z nas tej Polonii żałuje, bo wszak duża jej część to imigranci z ekonomicznego wyboru. Są też tacy, którzy jej zazdroszczą. Na pewno jednak wszyscy czujemy z Polonią więź. Jedynie ZUS-owi tego czuć nie wolno i nie wypada. Ba, nawet pomagać ZUS jej nie powinien.

Str. 2

Po przekroczeniu rocznego limitu nie opłaca się składek

Pracodawca musi kontrolować, by składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za pracownika nie zostały przekazane ponad ustalony roczny limit. Czasami jednak ten obowiązek ciąży na pracowniku. Jest tak, gdy na przykład wykonuje on dwie umowy o pracę.

Str. 2

Elektroniczne zwolnienia lekarskie od 2016 roku

Od nowego roku lekarze będą mogli wystawiać elektroniczne zwolnienia, nazywane e-ZLA. O tym, co to oznacza dla ubezpieczonych (pacjentów), mówi Hanna Perło, dyrektor Departamentu Zasiłków Centrali ZUS.

Str. 3

YouTube

PUŁE
PLATFORMA USŁUG ELEKTRONICZNYCH
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Wejdź, obejrzyj film i dowiedz się o korzyściach z użytkowania Platformy Usług Elektronicznych

www.youtube.com/user/ElektronicznyZUS

Dane na koncie w ZUS można skorygować

**ZUS zakończył w sierpniu wysyłanie informacji o stanie konta w ZUS. Zanim scho-
wasz ją głęboko do szuflady, przeczytaj koniecznie. Od zapisanych w niej kwot zależy
wysokość Twojej emerytury. W razie zastrzeżeń co do składek można złożyć wnio-
sek o wyjaśnienie nieprawidłowości i ewentualnie o sprostowanie danych.**

„Informacja o stanie konta ubezpieczonego w ZUS” przesyłana jest do wszystkich osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które choć przez chwilę podlegały ubezpieczeniu społecznym i mają zapisane na indywidualnym koncie składki na ubezpieczenie emerytalne lub kapitał początkowy. Z listu dowiadujemy się m.in., ile mamy tych składek, ile wpłynęło ich w latach 2013 i 2014 (w rozbięciu na poszczególne miesiące), jaką kwotę przelano do otwartego funduszu emerytalnego, a jaka jest zapisana na subkoncie.

Osoba, która po otrzymaniu informacji stwierdzi, że na jej koncie:

- nie zostały zapisane wszystkie należne składki na ubezpieczenie emerytalne lub
 - składki zostały zewidencjonowane w niewłaściwej wysokości
- powinna zgłosić do płatnika tych składek (np. pracodawcy, zleceniodawcy) wniosek o ich sprostowanie. Może to zrobić na piśmie albo ustnie do spisującego protokołu. Płatnik składek

musi w ciągu 60 dni poinformować ją (w formie pisemnej) o sposobie rozpatrzenia tego wniosku. Jeśli płatnik uzna, że złożył błędne dokumenty do ZUS lub nie złożył ich wcale, ma obowiązek skorygować błędne albo uzupełnić brakujące dokumenty ubezpieczeniowe. Gdy natomiast nie przyzna racji ubezpieczonemu, to ten może złożyć w ZUS wniosek o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. O wyjaśnienie sprawy powinna także wprost do ZUS wystąpić osoba, której płatnik składek już nie istnieje, np. gdy zakład pracy został zlikwidowany. Do takiego wniosku trzeba dołączyć dokumenty potwierdzające wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne (nie można jej udowodnić zeznaniami świadków), np. otrzymywane od pracodawcy RMUA oraz kopię otrzymanej od pracodawcy informacji o sposobie załatwienia wniosku. Postępowanie wyjaśniające przed ZUS trwa do 3 miesięcy, a szczególnie skomplikowane do 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku.

Tydzień Przedsiębiorcy

Od 23 do 27 listopada będzie prowadzona w placówkach ZUS akcja „ZUS dla Biznesu”.

Jest ona skierowana zarówno do obecnych przedsiębiorców, jak i osób planujących rozpoczęcie prowadzenia własnej działalności. Wszyscy zainteresowani będą mogli wziąć udział w seminariach, szkoleniach oraz skorzysta z porad ekspertów dotyczących ubezpieczeń społecznych.

Szczegółowe informacje dotyczące Tygodnia Przedsiębiorcy na stronie www.zus.pl i w terenowych placówkach Zakładu.

Uczymy o ubezpieczeniach w szkole

Rozpoczęła się druga edycja projektu „Lekcje z ZUS” pod patronatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W pierwszej udział wzięło kilkadziesiąt tysięcy uczniów z blisko tysiąca szkół ponadgimnazjalnych.

Udział w tym projekcie, składającym się z 4 lekcji, umożliwia zapoznanie się młodzieży ponadgimnazjalnej z niełatwą tematyką ubezpieczeń społecznych zaprezentowaną w prosty i ciekawy sposób. Zdobycie takiej wiedzy jest niezwykle

istotne zwłaszcza dla tych uczniów, którzy niebawem rozpoczną działalność zarobkową.

Każdy z uczestników projektu będzie mógł wziąć udział w konkursie (szkoły mogą się zgłaszać do 30 października 2015 r.). Jego finał odbędzie się w kwietniu

2016 r. w Centrali ZUS w Warszawie. Dla zwycięzców przewidziano, jak rok temu, wartościowe nagrody.

Więcej informacji o projekcie oraz materiały edukacyjne dostępne są na stronie internetowej: www.zus.pl/edukacja.

Wojciech Andrusiewicz
Rzecznik prasowy
ZUS

Kto wie gdzie jest Polonia?

Dzięki różnym politycznym wydarzeniom głośno ostatnio o naszej Polonii poza granicami kraju. Wielu z nas tej Polonii żałuje, bo wszak duża jej część to imigranci z ekonomicznego wyboru. Są też tacy, którzy jej zazdroszą. Na pewno jednak wszyscy czujemy z Polonią więź. Jedynie ZUS-owi tego czuć nie wolno i nie wypada. Ba, nawet pomagać jej ZUS nie powinien.

Po raz kolejny wybuchła afera pod jakże nośnym tytułem „ZUS wysłał pracowników na Florydę”. Po Sycylii to kolejne „skandalicznie ładne” miejsce, do którego wybrali się biurokraci z Zakładu. ZUS moimi ustami tłumaczy, że wybraliśmy się i na Florydę, i na Sycylię po to, by pomóc miejscowej Polonii w materii ubezpieczeń społecznych. Na co oczywiście dziennikarze odpowiadają, że można szkolić Polaków w mniej atrakcyjnych miejscach. I nagle wszyscy dziennikarze dokładnie się orientują, gdzie są skupiska Polonii i gdzie pracownicy ZUS – jeżeli już muszą – powinni się udać. Najlepiej oczywiście, żeby musieli jechać do miejsc o temperaturze w okolicy -30°C.

Owszem, możemy pojechać nawet tam, gdzie jest -40 i -50°C. Temperatura bowiem w tym momencie ważna nie jest. Istotne jest to, aby tam było skupisko Polonii. To nie jest tak, że siedząc nad mapą świata, nagle nas oświeciło i pomyśleliśmy: a może by tak na Florydę się przelecieć. Dni poradnictwa z zakresu ubezpieczeń społecznych organizujemy tam, gdzie jest taka potrzeba. A skąd wiemy, że taka jest? Wcale nie stąd, że my w ZUS-ie – jak niektórzy twierdzą – wszystko wiemy. Wiedzę czerpiemy z placówek, które zobowiązane są do stałego kontaktu z Polonią – z ambasad i konsulatów RP. Otóż miejsca, do których udajemy się, by pomóc Polakom w niełatwej ubezpieczeniowej materii, są nam dokładnie wskazywane. I nie wypada nam po takim wskazaniu powiedzieć: „Nie, tu to nie pojedziemy, bo tam jest plaża i ciepło”. O dziwo, wszędzie tam, gdzie się udajemy, Polonia jest i co więcej – chce się z nami spotkać. Owszem, w dobie wszechobecnego internetu możemy się spotkać na czacie, bo dla nas to nie problem. To jednak druga strona też musi tego chcieć. Dlatego tak jak nie zamknijemy naszych placówek, bo mamy ZUS w internecie, tak nie przestaniemy doradzać Polonii w miejscu zamieszkania, bo mamy możliwości czatowania.

Proszę więc wybaczyć nam nasi dobrzy doradcy z prasy i internetu, ale informacje o tym, gdzie jest Polonia nadal będziemy pozyskiwać z polskich placówek dyplomatycznych. A spotykać się z nią nadal będziemy w miejscach, które nam zaproponuje. Najszybciej i najłatwiej dla nas byłoby w Polsce, ale to nie my decydujemy.

Po przekroczeniu rocznego limitu nie opłaca się składek

Pracodawca musi kontrolować, by składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za pracownika nie zostały przekazane ponad ustalony roczny limit. Czasami jednak ten obowiązek ciąży na pracowniku. Jest tak, gdy na przykład wykonuje on dwie umowy o pracę.

Pracodawca przekazuje za pracownika do ZUS co miesiąc składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe) i ubezpieczenie zdrowotne. W przypadku składki emerytalnej i rentowej musi też sumować przychody, od których je nalicza. Obowiązuje bowiem tzw. roczna podstawa wymiaru tych dwóch składek. Po jej przekroczeniu zaprzestaje się ich obliczania i przekazywania.

Ta roczna podstawa odpowiada 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W 2015 r. wynosi 118 770 zł. Przy ustalaniu, czy nastąpiło jej przekroczenie uwzględnia się kwoty (podstawy wymiaru), od których naliczono składki ze wszystkich źródeł zarobkowania danej osoby, np. z umów o pracę czy oskładkowanych umów zlecenia. Nie

ma znaczenia, czy ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obowiązkowe, czy też dobrowolne.

Jeżeli dana osoba ma w roku kalendarzowym więcej niż jednego płatnika składek, np. dwóch pracodawców albo pracodawcę i zleceniodawcę, to musi sama pilnować, od jakich kwot naliczane są za nią składki. W razie przekroczenia rocznego limitu musi zawiadomić o tym wszystkich zatrudniających. Konieczne jest jednak dokładne wyliczenie, bo za skutki błędnego zawiadomienia, powodującego nieopłacenie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, odpowiada tylko ubezpieczony (pracownik, zleceniobiorca). To on musi sam spłacić całe zadłużenie będące wynikiem przekazania nieprawidłowych informacji.

Minęło 40 lat od podpisania umowy polsko-niemieckiej

W latach 1976–1990 blisko 900 tys. osób wyjechało z Polski do Niemiec. Polskie instytucje ubezpieczeniowe potwierdzają im okresy ubezpieczenia w naszym kraju. Wniosków w tej sprawie pod koniec lat 80. i na początku 90. wpływało kwartalnie 10–15 tys. Obecnie jest ich około 20 tys. rocznie.

9 października 1975 r. Niemcy i Polska podpisały umowę o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym. Nadal jest ona stosowana, obok przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej.

Umowa dotyczy osób, które do 31 grudnia 1990 r. zmieniły swoje miejsce zamieszkania, przemieszczając się z Polski do Niemiec albo z Niemiec do Polski. Stosuje się ją do okresów zatrudnienia i wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, które zostały przebyte lub powstały do 1 stycznia 1991 r. na terytorium Polski lub

Niemiec. Obejmuje pracowników, kolejarzy i górników.

Umowa z 1975 r. ma charakter terytorialny. Oznacza to, że świadczenia przyznaje (z uwzględnieniem okresów przebytych na terenie drugiego państwa) i wypłaca instytucja ubezpieczeniowa tylko jednego państwa. Ta, na którego terytorium osoba uprawniona zamieszkała na stałe przed 1 stycznia 1991 r. i nadal w tym państwie mieszka. Zmiana miejsca zamieszkania po 1990 r. powoduje konieczność zastosowania przepisów unijnych.

Kalendarium ZUS (www.zus.pl/kalendarium)

- 27 października 2015 r.** Szkolenie dotyczące ustalania kapitału początkowego. Szkolenie odbędzie się w siedzibie Inspektoratu ZUS w Koninie
- 27 października 2015 r.** Szkolenie dotyczące ustalania uprawnień do świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa. Organizator: Oddział ZUS w Elblągu
- 29 października 2015 r.** Szkolenie dotyczące zasad ustalania uprawnień emerytalnych według zreformowanego systemu (emerytury w wieku powszechnym dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. oraz emerytury częściowe). Organizator: Oddział ZUS w Białymstoku
- 30 października 2015 r.** Szkolenie dotyczące świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli. Szkolenie odbędzie się w siedzibie Inspektoratu ZUS w Bełchatowie
- do 27 listopada 2015 r.** Bezpłatne szkolenia dla pracodawców i pracowników zatrudnionych w sektorze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. Organizator: Oddział ZUS w Olsztynie
- do 19 grudnia 2015 r.** Bezpłatne seminarium BHP dla nauczycieli i opiekunów – emisja i higiena głosu. Organizator: Oddział ZUS w Opolu

Elektroniczne zwolnienia lekarskie będą wystawiane od 2016 roku

Od nowego roku lekarze będą mogli wystawiać elektroniczne zwolnienia, nazywane e-ZLA. O tym, co to oznacza dla ubezpieczonych (pacjentów), mówi Hanna Perło, dyrektor Departamentu Zasiłków Centrali ZUS.

Czy z wystawieniem przez lekarza elektronicznego, a nie papierowego, zwolnienia wiążą się jakieś ułatwienia dla ubezpieczonego – np. chorego pracownika czy przedsiębiorcy?

Tak, takie zwolnienie trafi natychmiast do ZUS.

Do pracodawcy również?

To będzie zależało od tego, czy założy on profil na PUE ZUS (Platformie Usług Elektronicznych ZUS). Taki profil do końca 2015 r. muszą założyć pracodawcy-płatnicy zobowiązani do przekazywania dokumentów ubezpieczeniowych w formie elektronicznej, czyli co do zasady rozliczający składki za więcej niż 5 osób. Na pozostałych płatników przepisy nie nakładają takiego obowiązku, ale mogą to zrobić dobrowolnie.

A gdy pracodawca nie będzie miał profilu na PUE?

W takim przypadku pracownik, któremu lekarz wystawi e-ZLA od 1 stycznia 2016 r. powinien dostarczyć pracodawcy wydruk e-ZLA. Będzie to jedyna podstawa do ustalania prawa do świadczeń z tytułu choroby, gdyż pracodawca, nie mając profilu, nie otrzyma tego zwolnienia systemowo.

Jeśli pracodawca będzie miał profil na PUE, to pracownik po wystawieniu e-ZLA nie musi nic robić, aby otrzymać zasiłek?

Tak będzie, gdy pracodawca wypłaca zasiłki swoim zatrudnionym. Jeśli natomiast płatnikiem zasiłków jest ZUS (jest tak np. w przypadku gdy pracodawca zgłasza do ubezpieczenia chorobowego do 20 osób), to konieczne będzie złożenie wniosku o zasiłek. Jednak, co bardzo istotne, jako wniosek o zasiłek będzie także traktowane zaświadczenie wystawione przez pracodawcę (na druku ZUS Z-3) i przekazane do ZUS albo nawet sam wydruk e-ZLA. Do złożenia wniosku można wykorzystać swój profil na PUE ZUS, gdzie będzie zamieszczony druk takiego wniosku. Wypełniony wniosek można też zanieść albo wysłać do ZUS.

Zatrzymajmy się na chwilę przy wydrukach e-ZLA. Kiedy będą one wydawane?

Jeśli lekarz wystawi e-ZLA, a pracodawca pacjenta nie będzie miał profilu na PUE, to lekarz będzie musiał wydrukować takie zwol-

nienie dla ubezpieczonego. Wydruki e-ZLA będą również wydawane przez lekarzy zawsze wtedy, gdy pacjent o nie poprosi, czyli nawet gdy pracodawca będzie miał profil na PUE. Warto wiedzieć, że zamiast żądania wydruku e-ZLA

można założyć profil na PUE. Jest to bardzo proste i nie zabiera wiele czasu. Wystarczy wejść na stronę www.zus.pl – tam otrzymuje się login i wybiera hasło. W ten sposób każdy ubezpieczony uzyskuje m.in. dostęp do wszystkich swoich zwolnień, a także do innych danych o swoim ubezpieczeniu.

Co trzeba zrobić z tymi wydrukami?

W pierwszej z wymienionych sytuacji pracownik powinien dostarczyć wydruk e-ZLA pracodawcy. Z uwagi na to, że pracodawca nie będzie miał profilu na PUE, nie otrzyma informacji o wystawieniu jego pracownikowi zwolnienia i samego zwolnienia. Natomiast w przypadku wydania wydruku na żądanie pacjenta, stanowi on tylko dla niego potwierdzenie, że e-ZLA zostało wystawione. Nie należy go zatem nikomu doręczać.

A jakie korzyści będzie miał przedsiębiorca, któremu lekarz wystawi e-ZLA?

Jeśli pacjentem będzie osoba prowadząca działalność gospodarczą to przyznanie jej zasiłku chorobowego czy opiekuńczego nie będzie zależało od dostarczenia przez tę osobę

zwolnienia do ZUS. E-ZLA zostanie przesłane do systemu ZUS automatycznie. Będzie tak również w przypadku osób występujących o zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia.

Czy takie osoby będą musiały składać wnioski o zasiłek?

Tak, ale mogą wybrać dogodną dla siebie formę tego wniosku. Jako wniosek traktowane będzie przekazanie do ZUS zaświadczenia wystawionego na druku ZUS Z-3b czy wydruku e-ZLA. Mogą też wypełnić formularz wniosku i złożyć go bez wychodzenia z domu przez swój profil na PUE ZUS albo zanieść czy przesłać do oddziału ZUS.

Zwolnienia elektroniczne zastąpią papierowe?

Do końca 2017 r. będą funkcjonowały obok siebie dwie formy zwolnień – papierowe (na druku ZUS ZLA) i elektroniczne. Dopiero od 2018 r. będą wystawiane tylko e-ZLA.

A jeśli w trakcie wizyty lekarz nie będzie miał dostępu do internetu?

Gdy wystawienie e-ZLA nie będzie możliwe, lekarz przekaze pacjentowi zwolnienie na formularzu wydrukowanym z systemu, opatrzonym podpisem i pieczętką lekarza. Takie papierowe zwolnienie ubezpieczony będzie musiał dostarczyć pracodawcy albo ZUS. Natomiast lekarz ma obowiązek wprowadzenia tego zwolnienia do systemu w ciągu 3 dni.

Czy zmienią się obowiązki ubezpieczonego, np. chorego pracownika czy przedsiębiorcy, który otrzyma w 2016 r. takie jak obecnie wystawiane na papierze zwolnienie?

Nie. Jeśli lekarz wystawi zwolnienie w dotychczasowej formie (na druku ZUS ZLA), to będzie musiał poinformować pacjenta o konieczności doręczenia zwolnienia (np. w przypadku pracowników – do pracodawcy, a osób prowadzących działalność gospodarczą – do ZUS) w terminie 7 dni od jego otrzymania. Jeżeli termin ten zostanie przekroczony, to tak jak dotychczas, zasiłek chorobowy albo opiekuńczy zostanie obniżony o 25% (za okres od 8 dnia orzeczonej niezdolności do pracy do dnia dostarczenia zwolnienia). Co ważne, przepis o obniżeniu zasiłku o 25% dotyczy tylko zwolnień lekarskich wystawianych w dotychczasowym trybie. Nie dotyczy elektronicznych zwolnień lekarskich (e-ZLA).

e-ZLA

elektroniczne zwolnienia lekarskie
już od 2016 roku
korzyści i ułatwienia

ZUS radzi

Ekspersi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są do Państwa dyspozycji. W tej rubryce odpowiadamy na zadawane przez Państwa pytania.

Emerytura

Czy dodatkowe przychody skutkują zawieszeniem emerytury pomostowej

Pobieram emeryturę pomostową. Od 1 września 2015 r. podjąłem pracę w szczególnych warunkach wymienioną w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych i poinformowałem o tym oddział ZUS. Pierwszą pensję z nowej pracy otrzymałem 1 października. Czy w takim przypadku prawo do emerytury zostanie zawieszona od 1 września 2015 r., czy od miesiąca, w którym otrzymałem pierwszą pensję?

Prawo do emerytury pomostowej ulega zawieszeniu, bez względu na wysokość przychodu, w przypadku podjęcia pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Emerytura podlega zawieszeniu od miesiąca, w którym emeryt podjął zatrudnienie. Termin wypłaty wynagrodzenia za pracę nie ma wpływu na sposób załatwienia sprawy.

Dlatego w przedstawionej sprawie prawo do emerytury podlega zawieszeniu od 1 września 2015 r.

W przypadku osiągnięcia przychodu przez osobę uprawnioną do emerytury pomostowej z tytułu wykonywania pracy, która nie została wymieniona w nowych wykazach prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze – prawo do emerytury ulega zawieszeniu albo zmniejszeniu na zasadach określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 965), art. 103 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 748).

Renty

Czy renta rodzinna przysługuje po mężu matki

Jestem 20-letnim studentem. Miesiąc temu zmarł nagle mąż mojej matki (wziął ślub, gdy miałem 18 lat). Był on od kilkunastu lat zatrudniony jako pracownik. Czy mam szansę na rentę rodzinną po nim – mimo, że nie był moim biologicznym ojcem?

Tak. W zakresie uprawnień do renty rodzinnej – dzieci drugiego małżonka są traktowane tak samo jak dzieci własne. Okoliczność, iż występujący o rentę był pełnoletni w chwili zawarcia związku małżeńskiego przez matkę, nie ma wpływu na jego prawo do renty rodzinnej.

Warunkiem uzyskania prawa do renty rodzinnej przez dziecko, które ukończyło 16 lat, jest kontynuowanie nauki w szkole.

Pod pojęciem „nauki w szkole” należy rozumieć naukę pobieraną w systemie dziennym, wieczorowym, zaocznym oraz eksternistycznym. Renta przysługuje do ukończenia 25 lat. Jeśli dziecko osiągnie 25 lat, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty przysługuje do zakończenia tego roku studiów. Dziecko ma prawo do renty rodzinnej bez względu na wiek, jeżeli stało się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy przed ukończeniem 25 roku życia.

Podstawa prawna: art. 67 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 748).

Wniosek o zasiłek trzeba złożyć w ciągu 6 miesięcy

Samotny ojciec może wystąpić o wypłatę zasiłku macierzyńskiego, gdy matka umrze albo porzuci dziecko. Jest tak nawet, gdy nie była ona nigdzie zatrudniona (ubezpieczona).

Zasiłek macierzyński przysługuje w takim przypadku ubezpieczonemu ojcu za pozostały do wykorzystania okres. Może być on zatem przyznany od dnia następnego po dniu śmierci matki albo porzucenia przez nią dziecka do końca okresu, w którym mogłaby z zasiłku korzystać, gdyby była ubezpieczona. Takie zasady obowiązują od 14 sierpnia 2015 r. Jeżeli jednak ojciec w tym dniu spełniał warunki do wypłaty zasiłku macierzyńskiego, to może otrzymać to świadczenie także za okres przed tą datą, czyli za tzw. okres wsteczny. Jeśli przykładowo niepracująca nigdzie matka dziecka zmarła 21 lipca 2015 r. (urodziła dziecko 1 lipca 2015 r.), to ojciec dziecka-pracownik może skorzystać, w myśl nowych przepisów, z zasiłku macierzyńskiego. Okres, za który będzie mógł go otrzymać, zostanie skrócony o 3 tygodnie, bo tyle wykorzystalaby matka od dnia porodu, gdyby była zatrudniona (ubezpieczona). Zasiłek macierzyński zostanie przyznany ojcu od 22 lipca np. przez 17 tygodni (20 tygodni – 3 tygodnie), gdy wystąpi on o zasiłek macierzyński za okres podstawowego urlopu macierzyńskiego albo przez 49 tygodni, gdyby złożył wniosek o zasiłek za okres urlopu macierzyńskiego, dodatkowego i rodzicielskiego (20 tygodni – 3 tygodnie + 6 tygodni + 26 tygodni).

Na zgłoszenie wniosku o wypłatę zasiłku jest 6 miesięcy, licząc od ostatniego dnia okre-

su, za który przysługuje. Po tym terminie roszczenie o zasiłek przedawnia się, co oznacza, że nie może być już rozpatrzone. Jeżeli termin 6 miesięcy nie został dotrzymany z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej, np. z powodu długotrwałego pobytu w szpitalu, to liczy się go od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca jego złożenie.

Należy także pamiętać, że jeśli ojciec dziecka nie jest pracownikiem tylko ubezpieczonym z innego tytułu, np. gdy jest osobą prowadzącą działalność pozarolniczą, wnioski o wypłatę zasiłku za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego muszą być złożone przed rozpoczęciem korzystania z zasiłku za te okresy.

Aby otrzymać zasiłek macierzyński w razie śmierci matki dziecka lub porzucenia przez nią dziecka, ojciec musi złożyć:

- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub jego kopię potwierdzoną przez płatnika zasiłku za zgodność z oryginałem,
- zaświadczenie płatnika zasiłku macierzyńskiego matki dziecka o okresie przysługującego i wypłaconego zasiłku zawierające imię, nazwisko i PESEL matki dziecka (jeżeli nie nadano jej numeru PESEL – serię i numer dowodu osobistego

lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość), a także informację o stawce procentowej zasiłku – jeżeli matka była osobą objętą ubezpieczeniem chorobowym, np. ze stosunku pracy,

- oświadczenie o śmierci matki, a w przypadku porzucenia przez nią dziecka – oświadczenie o porzuceniu dziecka.

W okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego osoba uprawniona podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (składki są finansowane z budżetu państwa). Nie podlega natomiast ubezpieczeniu chorobowemu. Jeśli zdarzyłoby się, że ojciec-przedsiębiorca podlegał ubezpieczeniom, w tym chorobowemu, i opłacił na nie składki, a następnie wystąpił o zasiłek macierzyński w związku ze śmiercią matki dziecka (albo porzucenia przez nią dziecka) za ten okres wsteczny i zasiłek zostanie mu przyznany, to nadpłacone za ten okres składki na ubezpieczenia społeczne zostaną mu zwrócone.

ZUS dla Ciebie – magazyn informacyjny dla klientów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Wydawca: Centrala ZUS w Warszawie.
Redakcja: Aleksandra Bełkowska.
Skład i druk: Poligrafia ZUS w Warszawie.
Zamówienie nr 2155/15.